

Medijima

U Zagrebu, 10. siječnja 2010.

IP - 7/2010

PREDSJEDNIČKI IZBORI – II. KRUG **Priopćenje GONG-a o tijeku izbornog dana do 20.00 sati**

Izborni dan mirno i u skladu s propisanom procedurom. Izborna povjerenstva i birački odbori profesionalni. Veći odaziv birača u BiH. Veliki broj dojava o kršenju izborne šutnje od strane oba kandidata. Sugeriranje glasanja za Milana Bandića iz crkvenih redova. Izbore obilježilo i uskraćivanje prava glasa određenom broju birača.

GONG svoja opažanja o izbornom danu temelji na dojavama svojih promatrača te neanonimnim prijavama građana.

GONG je današnje izbore promatrao u cijeloj Republici Hrvatskoj na uzorku od 10% biračkih mjesta odabranih statističkom metodom, u Bosni i Hercegovini s 10 mobilnih timova, te u Francuskoj, Njemačkoj, SAD-u i Švicarskoj.

Tijekom dana GONG je zaprimio izvještaje sa 710 biračkih mjesta.

Otvaranje i zatvaranje biračkih mjesta te izborni dan općenito protekao je bez većih problema i u skladu s propisanom procedurom te možemo dati pozitivnu ocjenu danas provedenih izbora.

Rad biračkih odbora ocjenjujemo većinom kao vrlo dobar i primijećeno je da su vrlo dobro educirani, iako je bilo iznimaka. Promatrači su tijekom cijeloga dana bilježili nešto viši odaziv birača u BiH što je uzrokovalo gužve na biralištima, posebice u Grudama i Mostaru. Ipak, i tamo su izbori provedeni u mirnoj atmosferi, a birački odbori svoj su posao odradili profesionalno.

Tijekom dana zaprimljene su tek rijetke dojave o kritičnim situacijama na biralištima, kao i o određenim manjim nepravilnostima te možemo ocijeniti da su izbori provedeni u mirnoj i staloženoj atmosferi. Određeni problemi u odvijanju izbora događali su se u pojedinim mjestima iz razloga neadekvatnog prostora u kojima su se odvijali te kao posljedice poplava.

GONG je tijekom dana zaprimio i određeni broj **poziva i mailova građana koji su bili revoltirani činjenicom da nisu bili u mogućnosti glasati**. Riječ je o problemima s popisima birača (neupisanost), o problemima u vezi glasanja bolesnih i nemoćnih osoba, odnosno osoba u bolnicama, stacionarima i staračkim domovima te o nemogućnosti glasanja izvan mjesta prebivališta zbog propuštanja prijave u propisanom roku (do 12. prosinca 2009.). Osim što smatramo da nadležne institucije nisu učinile dovoljno u smislu informiranja građana o tome roku, zbog čega ga je dio građana propustio; također ponavljamo kako je GONG apelirao prema Ministarstvu uprave tražeći da se osigura građanima i dodatni rok za prijavu za glasanje izvan mjesta prebivališta u drugome

krugu, a što nije učinjeno, te moramo ustvrditi kako je određenom broju birača iz tog, i gore navedenih razloga, bilo **uskraćeno ostvarivanje prava glasa**.

Tijekom jučerašnjeg i današnjeg dana GONG je zaprimio brojne **dojave o kršenju izborne šutnje**, slijedom kojih možemo zaključiti da je izborna šutnja kršena od strane oba kandidata. Uz uobičajena kršenja poput dijeljenja letaka, slanja sms poruka te poziva iz stožera za što su zaprimljene prijave za oba kandidata, iz Zagreba i okolice stigle su brojne dojave o tome da su građani jučer u velikom broju zaprimili nefrankirane omotnice s pismima adresiranim na njih u kojima im se kandidat Milan Bandić obraća kao nezaposlenima, kao obrtnicima ili kao osobama s invaliditetom i poziva ih da glasuju za njega. Osim što je riječ o kršenju izborne šutnje, također je riječ i o kršenju Zakona o tajnosti osobnih podataka te očekujemo od Agencije za zaštitu osobnih podataka da reagira po ovom pitanju i ispita na koji je način kandidat, odnosno njegov stožer, došao u posjed osobnih podataka građana.

Dodatno, popriličan broj poziva i e-mailova građana odnosio se na **postupanje osoba iz crkvenih redova**, odnosno činjenicu da je vjernicima na misama dijeljen letak protiv Ive Josipovića te da su župnici prilikom blagoslova kuća sugerirali građanima da glasuju za Milana Bandića, odnosno nikako ne za Ivu Josipovića ili da su to činili tijekom mise.

Također, građani su u manjem broju dojavili kršenja izborne šutnje od strane medija (OTV, Osječka i Vinkovačka televizija, Radio Marija, satelitska postaja iz BiH „Lijepa naša“).

Zaključujemo da je izborni dan 2. kruga predsjedničkih izbora bio organiziran i proveden vrlo korektno od strane DIP-a, izbornih povjerenstava i biračkih odbora, a za navedene probleme (problemi s popisima birača, nemogućnost uzimanja potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta za 2. krug) odgovornima držimo Ministarstvo uprave, ali i inertnog zakonodavca koji iz izbora u izbore propušta rješavati probleme koji se ponavljaju, umjesto da izborni proces sustavno unaprijeđuje. S tim u vezi pozivamo i da se što skorije pristupi sveobuhvatnoj reformi izbornog zakonodavstva, kao što je nedavno i najavljeno iz Vlade.

Sandra Pernar
Izvršna direktorica

